

The Art of Halacha
 Shiur 46 - Kashering Keilim - Why and How Hagala Works
 Rabbi Yisroel Isaacs

תורת פבית דפרשב"כ בית רבי'ע ער רבי'ע

² על כן פירש רבינו יצחק ז"ל, שאין מגעילין לעולם אלא באחד משני ענינין, או שיהא מגעיל בכלי כשר ושיהא במים ששים כנגד כל הכלי שהוא מגעיל, משום דקיימא לן (צז, ב) דבדידיה משערין דמאי דנפק מיניה לא ידעין, וכיון שיהא במים ששים כנגד כל הכלי,

והקשה רבינו יצחק ז"ל, וכלי מדין היאך הוגעלו, שהרי לא אסרה תורה אלא קדרה בת יומא ומה שהיא פולטת שבח הוא, וכשם שפולט מה [שהיה] בתוכו, חוזר ובולע מה שחוצה לו, ואי איפשר לומר שהכלי אינו חוזר ובולע ממה שחוצה לו אלא מה שלא פלט הוא, אבל מה שפלט הוא, אינו חוזר ובולע, שאין הכלי נביא לברור מה שפלט הוא מתוך מה שכולע, ועוד היאך מגעילין שני כלים כאחד ואפילו בזה אחר זה, שהרי בולע זה מה שפלט

ואם תאמר אם כן⁸ מה הועלנו, והלא אף קודם הגעלה מה שבתוך הכלי פגום הוא ואפילו הכי צריך הגעלה, לא היא דהתם תחלת בליעתו מן המשובח היה, ורואין אנו אותו בשבחו עד שיפלוט [אותו] שחשו להם חכמים שאם אתה מתיר לו להשתמש בו לאחר יומו יבא להשתמש בו אפילו ביומו, אבל כל שכולע מן הפגם מותר.

¹¹ הרי כל פליטת הכלי בטלה בהן, וכלי מדין לא הוגעלו אלא כלים קטנים בתוך כלים גדולים שהיה במים ששים כנגדן. וכן איפשר עוד* להגעיל כלי שאינו בן יומו, ובכלי אסור והוא שלא יהא בן יומו. ואין משגיחין בשיעור המים שהרי כל מה שפולט בין הוא בין הכלי שמגעילין בתוכו, לפגם הוא, ואע"פ שחוזר ובולע, אין בכך כלום שנותן טעם לפגם מותר.

כצק פבית (פ"ד) se

והנכון בזה כמו

שפיר מורי² רבנו משה ז"ל דמים בכלים מפליטין וממריקין הכלי ואינן מבליעים והיינו דאמרי' בסיפרי לענין הגעלה, במים ולא ביין ולא בחלב ולא בשאר³ משקין.

קח: כל הבשר פרק שמיני חולין

אָלָא, לְעוֹלָם קָסְבָּר רַב: חֵלֶב נִמְי אָסוּר, וְהָבָא בְּמֵאֵי עֶסְקִינָּן - כְּגוֹן שֶׁנֶּפֶל לְתוֹךְ יוֹרֵה וְחִתְחַת, דְּמִבְּלַע בְּלַע, מִפְּלֵט לֹא פִלֵּט.

סוף סוף בי גיית הדר פליט! בְּשֶׁקֶדֶם וְסִילְקוּ.

Rather, Rav actually maintains that milk cooked in meat is also prohibited, and the reason Rav permits the pot of milk mentioned above is that here we are dealing with a case where the olive-bulk of meat fell into a boiling pot of milk. In such a case the meat absorbs milk, but it does not expel it, and therefore the prohibited milk does not mix with the rest.

The Gemara challenges: Ultimately, when the pot cools from boiling, the meat then expels the prohibited milk. The Gemara answers: It is referring to a case where he first removed the meat⁴ before the pot cooled.

חידושי פרישב"כ פסחים דף ע"ח א"ב

ולפי שידעה תורה שזהו טבען של מים אמרה תורה להגעיל כלי במים ולהכשיר אפי' יורה גדולה של כלי מדין בת יומא על ידי עצמתה. ומעתה לפי שיטה זו מותר להגעיל אפי' כלי איסור בת יומא וזה אחר שיקנחם יפה ויסיר מהם כל החלודה רחוק וכיוצא בו שלא יהא שם איסור בעין וכן צריך שלא להכשיר כלים הרבה ביחד כי איפשר שתרבה הפליטה שם עד שתעבור צורת המים ויתבטל כחן וטיבען זה ולעולם כל שיתחילו המים להתבטל כחן ולהעביר צורתן שוב אין מגעילין בהם. כך קבלנו הצעת שיטה זו מפי רבי' נרו' (נ"ל דנ"ל הרא"ה, המעמיק) לפי מה שקיבלה מפי רבו רבינו הגדול זצ"ל ע"כ דברי הר"ט ז"ל. וכתב עוד ז"ל ואעפ"י שיש בשיטה זו דברים שהם כמו שאין עליהם מופת לתת כח משונה למים בענין זה הענין מכריחנו לפרש בן ומורי נרו' (נ"ל דנ"ל הרא"ה, המעמיק) סומך הלכה למעשה. אבל מגדולי הדור יש שחולקין על זה וכבר היתה המלחמה חזקה ולפי' המחמיר תבוא עליו ברכה.

